

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie pakietu dotyczącego inwestycji w innowacje

COM(2013) 494 final,

COM(2013) 493 final – 2013/0232 (COD),

COM(2013) 495 final – 2013/0240 (NLE),

COM(2013) 496 final – 2013/0241 (NLE),

COM(2013) 497 final – 2013/0242 (COD),

COM(2013) 498 final – 2013/0243 (COD),

COM(2013) 500 final – 2013/0233 (COD),

COM(2013) 501 final – 2013/0234 (NLE),

COM(2013) 503 final – 2013/0237 (NLE),

COM(2013) 505 final – 2013/0244 (NLE),

COM(2013) 506 final – 2013/0245 (NLE)

(2014/C 170/10)

Sprawozdawca: **Antonello PEZZINI**Współsprawozdawca: **Laure BATUT**

Dnia 29 lipca 2013 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 (pkt 1) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Partnerstwa publiczno-prywatne w programie «Horyzont 2020»”: ważne narzędzie służące do szerzenia innowacji i wzrostu gospodarczego w Europie

COM(2013) 494 final.

Parlament Europejski, w dniu 10 września 2013 r., oraz Rada, w dniu 3 września 2013 r., postanowiły, zgodnie z art. 185 i 188 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udziału Unii w programie badawczo-rozwojowym podjętym wspólnie przez kilka państw członkowskich mającym na celu wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie badań

COM(2013) 493 final – 2013/0232 (COD)

wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udziału Unii Europejskiej w Europejskim programie na rzecz innowacji i badań w dziedzinie metrologii (EMPIR) podjętym przez kilka państw członkowskich

COM(2013) 497 final – 2013/0242 (COD)

decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uczestnictwa Unii Europejskiej w drugim programie partnerstwa pomiędzy Europą a krajami rozwijającymi się w zakresie badań klinicznych prowadzonym wspólnie przez kilka państw członkowskich

COM(2013) 498 final – 2013/0243 (COD)

wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udziału Unii w programie badawczo-rozwojowym na rzecz pomocy osobom starszym w prowadzeniu aktywnego trybu życia podjętym przez szereg państw członkowskich

COM(2013) 500 final – 2013/0233(COD).

Dnia 2 września 2013 r. Rada, działając na podstawie art. 187 i art. 188 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie Wspólnego Przedsiębiorstwa na rzecz Realizacji Drugiej Wspólnej Inicjatywy Technologicznej w zakresie Leków Innowacyjnych

COM(2013) 495 final – 2013/0240 (NLE)

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wspólnego przedsiębiorstwa na rzecz przemysłu opartego na surowcach pochodzenia biologicznego

COM(2013) 496 final – 2013/0241 (NLE)

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wspólnego przedsiębiorstwa ECSEL

COM(2013) 501 final – 2013/0234 (NLE)

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wspólnego przedsiębiorstwa „Clean Sky 2”

COM(2013) 505 final – 2013/0244 (NLE)

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie wspólnego przedsiębiorstwa na rzecz technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych 2

COM(2013) 506 final – 2013/0245 (NLE).

Dnia 2 września 2013 r. Rada, działając na podstawie art. 187 i art. 188 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 219/2007 w sprawie utworzenia wspólnego przedsięwzięcia w celu opracowania europejskiego systemu zarządzania ruchem lotniczym nowej generacji (SESAR) w odniesieniu do przedłużenia wspólnego przedsięwzięcia do roku 2024

COM(2013) 503 final – 2013/0237 (NLE).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 13 listopada 2013 r.

Na 494. sesji plenarnej w dniach 10–11 grudnia 2013 r. (posiedzenie z 10 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął 105 głosami – 1 osoba wstrzymała się od głosu – następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES zgadza się co do tego, że partnerstwo oferuje różnorodne korzyści oraz że jego potencjał można by wykorzystać jeszcze lepiej.

1.2 EKES uważa, że należy ściślej określić dziesięć proponowanych inicjatyw i wprowadzić między nimi synergię, korzystając ze wsparcia finansowego w ramach inicjatywy „Horyzont 2020” (H2020), gdyż ich instrumenty, forma i treść różnią się od innych rodzajów partnerstw.

1.3 EKES domaga się, by zapewniono długoterminowe finansowanie inicjatyw oraz stabilność ram regulacyjnych, aby ograniczyć wyróżniające je czynniki wysokiego ryzyka oraz przyczynić się do realizacji ogólnych celów UE, takich jak rozwój zrównoważony, zatrudnienie i kształcenie nowych wysoko wykwalifikowanych profili zawodowych.

1.4 EKES uważa, że instrumenty te są istotne do zapewnienia większych środków na inwestycje w badania i innowacje, pod warunkiem że będą elastyczne, proste, niebiurokratyczne, otwarte i przejrzyste, że wywołają efekt mnożnikowy w odniesieniu do dodatkowego finansowania i zapewnią coraz większy udział mniejszych przedsiębiorstw, zwłaszcza z regionów mniej uprzywilejowanych.

1.5 Zdaniem EKES-u cele powinny być wymierne i ukierunkowane na innowacje oraz na ich przekształcenie w zastosowania przemysłowe i nowe miejsca pracy, ściśle wiążąc się ze wspólną średnio- i długoterminową wizją w ramach zrównoważonego i przejrzystego systemu zarządzania, któremu muszą towarzyszyć jasne techniczno-naukowe i społeczno-ekonomiczne wskaźniki skuteczności.

1.6 Jeżeli chodzi o instytucjonalne partnerstwa publiczno-prywatne (PPP), EKES zaleca, by większą uwagę zwrócono na mechanizmy uniemożliwiające wykorzystywanie informacji wewnętrznych, bardziej optymalnie stosowano efekt mnożnikowy, zapewniano w programach i projektach więcej przestrzeni dla wszelkiego rodzaju mniejszych przedsiębiorstw, w tym dla przedsiębiorstw społecznych, a także opracowano zdecydowaną politykę komunikacji, w której proaktywną rolę odgrywałyby fora zainteresowanych stron we wszystkich wspólnych przedsiębiorstwach.

1.7 Co się tyczy partnerstw publiczno-publicznych (P2P), EKES uważa, że budżet europejskich badań i innowacji powinien przyczynić się do zapewnienia większej równowagi w przydzielaniu środków unijnych, ze zwróceniem baczniejszej uwagi na MŚP intensywnie wykorzystujące technologię, a także na innowacje kliniczne, medyczne i technologiczne sprzyjające dobrostanowi wszystkich obywateli, zwłaszcza zaś prowadzeniu aktywnego trybu życia i wspomaganemu starzeniu się.

1.8 EKES domaga się, by prowadzono proaktywną politykę komunikacji w sprawie rozwoju dziesięciu opracowanych inicjatyw, i zaleca organizowanie corocznych konferencji z udziałem wszystkich zainteresowanych stron społeczeństwa obywatelskiego, na których przedstawiano by sprawozdania roczne na temat uzyskanych wyników oraz przyszłych strategii, a także praktyczne przewodniki w wielu językach dotyczące inteligentnego udziału w różnych formach partnerstwa działających na poziomie UE.

1.9 EKES zaleca Komisji rozwój tej proaktywnej polityki m.in. dzięki ustanowieniu nagród EKES-u honorujących innowacje gospodarcze i społeczne. Dotyczy to trzech zasadniczych grup: zainteresowanych ośrodków naukowych i przedsiębiorstw, użytkowników innowacyjnych wyników na rynku oraz wszystkich obywateli Unii, z myślą o zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa, zwłaszcza pod względem zatrudnienia i kształcenia. Komitet proponuje ustanowienie europejskiej nagrody innowacji, która byłaby przyznawana za innowacyjne zastosowania związane z dziedziną przemysłową, gospodarczą lub społeczną i która wyraźnie ukazywałaby europejską wartość dodaną.

2. Kontekst partnerstw

2.1 W inicjatywie „Horyzont 2020” przewiduje się tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych w kluczowych sektorach, w których badania i innowacje mogą przyczynić się do:

- realizacji celów europejskich w dziedzinie konkurencyjności;
- podejmowania wyzwań społecznych;
- lepszej harmonizacji wsparcia UE dla badań i innowacji;
- przyciągnięcia większych inwestycji przemysłowych w badania i innowacje.

2.2 Należy uściślić, że istnieją różne formy partnerstwa na rzecz badań i innowacji:

- **PPP instytucjonalne** w rozumieniu art. 187 (dawnego art. 171) TFUE w sprawie wspólnych autonomicznych przedsiębiorstw: innowacyjne leki, technologie ogniw paliwowych i technologie wodorowe, czyste niebo, przemysł oparty na surowcach pochodzenia biologicznego, podzespoły i układy elektroniczne, zarządzanie ruchem lotniczym.
- **PPP zawarte w drodze umowy (protokołu ustaleń)**, w ramach których ustanawia się cele strategiczne, orientacyjne budżety i mechanizmy konsultacji: fabryki przyszłości, budownictwo energooszczędne, pojazdy ekologiczne, internet przyszłości, zrównoważone procesy przemysłowe, robotyka, fotonika, wysoko wydajne komputery.
- **Europejskie platformy technologiczne**, które przyczyniają się do określenia europejskich partnerstw na rzecz innowacji, europejskich inicjatyw technologicznych, partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-publicznych, ERANET, wspólnot wiedzy i innowacji.
- **Publiczno-publiczne P2P** w rozumieniu art. 185, które opierają się na udziale we wspólnych programach państw członkowskich i UE finansującej swą część z inicjatywy „Horyzont 2020”: współpraca na rzecz rozwoju w dziedzinie opieki zdrowotnej, metrologia, MŚP, pomoc w aktywnym życiu.
- **Europejskie partnerstwo innowacyjne (EIP)**, wprowadzone wraz z „Unią innowacji”, inicjatywą przewodnią strategii „Europa 2020”: wspólna platforma współpracy kierowana przez grupę sterującą, której przewodniczy co najmniej jeden komisarz europejski odpowiedzialny za daną dziedzinę. Istnieją trzy partnerstwa tego rodzaju: surowce, zrównoważony rozwój i wydajność rolnictwa oraz aktywne starzenie się w dobrym zdrowiu.
- **Wspólnoty wiedzy i innowacji (WWiI)**, powstałe w ramach Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT), sieci doskonałości stworzone w ramach zintegrowanych partnerstw różnych sektorów: środowiska akademickiego i badawczego, sektora technologii, przemysłu i przedsiębiorstw. Stworzono trzy WWiI: *Climate-KIC*, *KIC InnoEnergy*, *EIT ICT Labs*. Wskazano następujące obszary tematyczne: przemysł wytwórczy, żywność przyszłości, innowacje na rzecz zdrowego życia i aktywnego starzenia się, surowce, bezpieczne i inteligentne społeczeństwo, mobilność miejska.
- **Partnerstwa oparte na inteligentnej specjalizacji (RIS3)** w ramach polityki regionalnej UE i funduszy strukturalnych, a zwłaszcza regionalnej strategii innowacji w dziedzinie badań i innowacji (w tym innowacji społecznych i technologicznych), transferu technologii i rozwoju technologii informacyjnej, zgodnie z nowymi wytycznymi w sprawie spójności na lata 2014–2020.

2.3 Doświadczenia związane z instytucjonalnymi PPP jako organami Unii w rozumieniu art. 185 rozporządzenia (WE, Euratom, nr 1605/2002) wskazują, że należy przewidzieć dodatkowe kategorie PPP, tak aby partnerzy prywatni mieli większy wybór bardziej elastycznych i dostępnych instrumentów niż te, które stosuje się do instytucji unijnych.

2.4 PPP realizowane w ramach inicjatywy „Horyzont 2020” można zdefiniować jako innowacyjne instrumenty finansowe wyłonione i zastosowane w otwarty i przejrzysty sposób w oparciu o ocenę przeprowadzoną przez niezależnych ekspertów. Cechują się one:

- naturalną, europejską wartością dodaną;
- wpływem na konkurencyjność przemysłową i trwały wzrost gospodarczy;
- jakością wytyczonych celów społeczno-gospodarczych, zwłaszcza w zakresie zatrudnienia oraz kształcenia;
- wyważonym wkładem wszystkich partnerów w oparciu o wspólną wizję;
- jasnym określeniem roli każdego z partnerów;
- kluczowymi wskaźnikami skuteczności;
- spójnością z programem strategicznym UE w dziedzinie B+I;
- systemem należytego zarządzania finansami;
- zdolnością wywoływania efektu mnożnikowego dla nowych inwestycji;
- otwartymi i przejrzystymi ramami zarządzania, również z udziałem mniejszych przedsiębiorstw.

2.5 Wspólne inicjatywy technologiczne (WIT) to sprawdzone formy współpracy publiczno-prywatnej w dziedzinie B+R.

2.6 WIT wywodzą się przede wszystkim z europejskich platform technologicznych (EPT), na których temat EKES już się wypowiedział⁽¹⁾, a zwłaszcza z tych spośród nich, dla których istniejące zwykle instrumenty wsparcia działalności B+R nie byłyby wystarczające do osiągnięcia celów przewidzianych w programach strategicznych.

2.7 EKES zgadza się co do tego, że partnerstwo oferuje różnorodne korzyści oraz że jego potencjał można by jeszcze lepiej wykorzystać. Dlatego też przyjął z zadowoleniem „inicjatywę Komisji dotyczącą tworzenia i wspierania w ramach inicjatywy przewodniej »Unia innowacji« europejskich partnerstw innowacji (EPI)”.

2.8 EKES podkreślił również „decydujące znaczenie innowacji dla strategii »Europa 2020«” oraz fakt, iż „innowacje niekoniecznie są wynikiem linearnego następstwa [...], ale powstają w złożonym procesie [...]”⁽²⁾.

2.9 Chociaż istnieje wysoki stopień zależności między badaniami a innowacją, to „nie wolno ani podporządkować innowacji badaniom naukowym, ani badań naukowych innowacyjności”, ponieważ „oznaczałoby to kulturowe zubożenie podstawowych wartości europejskich”⁽³⁾.

2.10 EKES ponawia poparcie dla propagowania innowacji społecznych, zwłaszcza w ramach programów finansowania UE, takich jak fundusze strukturalne czy też program na rzecz przemian i innowacji społecznych, jako środka ułatwienia dodatkowego wsparcia na rzecz rozwoju zdolności finansowania przedsiębiorstw społecznych⁽⁴⁾.

2.11 EKES podkreślił znaczenie partnerstw dla zwiększenia atrakcyjności Europy jako podmiotu międzynarodowego w dziedzinie B+I.

⁽¹⁾ Dz.U. C 299 z 4.10.2012, s. 12.

⁽²⁾ Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 121.

⁽³⁾ Zob. przypis 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 17.

2.12 EKES podkreślił poparcie dla roli współpracy w łączeniu podmiotów europejskiego i krajowego sektora publicznego w P2P i PPP⁽⁵⁾ w celu sprostania dużym wyzwaniom społecznym oraz wzmocnienia pozycji konkurencyjnej UE. Z analizy:

- modeli partnerstwa wypróbowanych w 7. programie ramowym,
- Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji – CIP,
- europejskiej przestrzeni badawczej (EPB),
- ram politycznych Unii innowacji,
- pilotażowego partnerstwa na rzecz aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu (AHA),

udało się wyciągnąć bardzo pozytywne wnioski w tej dziedzinie⁽⁶⁾.

2.13 EKES popiera metodę, przy pomocy której Komisja opracowała dziesięć propozycji pakietu dotyczącego inwestycji w innowacje, na podstawie wyników konsultacji publicznych, ocen skutków i różnych planów działania.

2.14 Ze swej strony EKES zorganizował 31 października 2013 r. wysłuchanie na temat pakietu proponowanych inicjatyw, w którym wzięli udział liczna grupa zainteresowanych reprezentantów społeczeństwa obywatelskiego, przedstawiciele kierownictwa różnych istniejących wspólnych przedsiębiorstw oraz samej Komisji.

3. Uwagi ogólne

3.1 EKES stanowczo popiera pakiet inicjatyw Komisji i uważa, że zarówno propozycje PPP, w rozumieniu art. 187 TFUE, jak i P2P, w rozumieniu art. 185 TFUE, to skuteczny sposób sprostania dużym wyzwaniom, które odbijają się na konkurencyjności Europy i jej zrównoważonym rozwoju społeczno-gospodarczym.

3.2 EKES uważa, że istotne jest ściślejsze określenie **dziesięciu inicjatyw, na które przeznaczono wsparcie z inicjatywy „Horyzont 2020”**, gdyż pod względem instrumentów, formy i treści różnią się one od innych form partnerstwa, chociaż ich cele czasami całkowicie lub częściowo się pokrywają. Należy przy tym unikać powielania się działań i potencjalnych konfliktów, zwracając zamiast tego uwagę na synergię i komplementarność z innymi inicjatywami. W żadnym przypadku państwa członkowskie nie są zwolnione z odpowiedzialności w dziedzinach, których dotyczą te inicjatywy w zakresie partnerstwa.

3.3 Komitet podkreśla, że UE powinna zagwarantować perspektywy budżetowe w zakresie B+I oraz stabilność uproszczonych ram regulacyjnych, a przedsiębiorstwa powinny przewidzieć stosowne inicjatywy, tak aby ograniczyć typowe dla nich czynniki wysokiego ryzyka. Uważa ponadto, że wsparcie finansowe powinno zostać rozdysponowane w bardziej wyważony sposób między inicjatywami, z większą dbałością o nowoczesne technologie na rzecz pomocy w prowadzeniu aktywnego trybu życia, a także o program na rzecz MŚP działających w dziedzinie zaawansowanych technologii.

3.4 Jeżeli chodzi o same instrumenty, mają one istotne znaczenie dla zapewnienia większych środków na inwestycje w B+I, pod warunkiem że będą elastyczne, proste, niebiurokratyczne, otwarte i przejrzyste, że rozwiązane zostaną problemy związane z równowagą i/lub potencjalnym konfliktem między regułami konkurencji, promowaniem innowacji, ochroną własności intelektualnej, rozpowszechnianiem i swobodnym dostępem do wyników, tak by usługi końcowe, świadczone podatnikom i konsumentom, były lepsze.

3.5 EKES przypomina zwłaszcza, że „należy nadal gwarantować autorstwo i własność intelektualną badaczy i organizacji badawczych” oraz że „otwarty dostęp do rozsądnie wybranych danych, na których opierają się publikacje dostępne w trybie otwartego dostępu, mógłby być przydatny – przede wszystkim w przypadku globalnej symetrii między Europą a państwami pozaeuropejskimi”⁽⁷⁾.

3.6 Zdaniem EKES-u cele powinny być wymierne oraz powiązane nie tylko ze strategią przemysłową sektora, lecz przede wszystkim z rozwiązywaniem problemów społeczeństwa oraz problemów zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, zwłaszcza pod względem zatrudnienia. Należy je powiązać ze wspólną średnio- i długoterminową wizją w ramach zrównoważonego i przejrzystego systemu zarządzania, któremu muszą towarzyszyć jasne naukowo-techniczne i społeczno-gospodarcze wskaźniki skuteczności.

⁽⁵⁾ Przykłady partnerstw P2P to między innymi: ERA-NET i ERA-NET Plus, inicjatywy omówione w dawnym art. 185 oraz wspólne planowanie. Przykładem PPP w dziedzinie badań i innowacji są natomiast ITC i internet przyszłości.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 229 z 31.7.2012, s. 39.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 76 z 14.3.2013, s. 48

3.7 Oceniając pozytywnie doświadczenia związane z PPP jako sposobem łączenia różnych rodzajów finansowania, EKES opowiada się za znacznie uproszczonymi modelami finansowania kosztów, by zwiększyć wiarygodność modelu, zmniejszyć ryzyko nieprawidłowości w zestawieniu wydatków beneficjentów, zmniejszyć złożoność rachunkowości związanej z projektem, a także wyeliminować zbędne etapy weryfikacji, ułatwiając i przyspieszając proces realizacji.

3.8 EKES uważa zatem, że aby zagwarantować sprawiedliwe warunki wszystkim przedsiębiorstwom działającym na rynku wewnętrznym, finansowanie dla PPP i P2P w ramach inicjatywy H2020 musi być zgodne z przepisami przewidzianymi w odniesieniu do pomocy państwa, zapewniając skuteczność wydatków publicznych i zapobiegając zakłóceniom rynku, oraz odpowiadać wszystkim wymogom etycznym.

3.9 Zdaniem EKES-u w szczególności ustanowienie PPP powinno podlegać warunkom, które zapewniają utrzymanie efektywnego środowiska konkurencyjnego i gwarantują możliwość przystąpienia nowych uczestników na dowolnym etapie oraz systematyczne włączanie grup użytkowników końcowych w programy i projekty.

3.10 Zdaniem EKES-u konieczne jest uznanie znaczenia praw własności intelektualnej. Należy zachęcać do ustanawiania porozumień w sprawie wymiany patentów, aby umożliwić dzielenie się danymi naukowymi oraz rozwinąć współpracę i badania w konkretnych dziedzinach technologicznych, unikając „gąszczy patentowej”⁽⁸⁾.

3.11 EKES zaleca opracowanie poradnika dla użytkowników końcowych, w którym omówiono by liczne instrumenty UE na rzecz innowacji, różne formy partnerstwa, wspólne inicjatywy, inicjatywy przewodnie, wspólnoty wiedzy, platformy i inne podobne działania UE w dziedzinie badań i innowacji. Wprowadzenie charakteru przekrojowego zwiększyłoby ponadto inwestycje (zob. nanotechnologie i pomoc dla osób starszych) i umożliwiłoby szersze włączenie wszystkich rodzajów przedsiębiorstw.

3.12 EKES uważa, że złożony system środków, synergii i polityk unijnych, poczynwszy od polityki w dziedzinie B +I, przez politykę regionalną i przemysłową po politykę spójności, należy uczynić bardziej przyjaznym dla użytkownika i przejrzystym, zwłaszcza dla MŚP i mniejszych organizacji oraz organizacji przedsiębiorstw społecznych.

3.13 EKES uważa również, że istotne jest zapewnienie widoczności, rozpowszechnienia (również przez zapewnienie odpowiednich wersji językowych) i przejrzystości w odniesieniu do całego pakietu oraz powiązanych lub dających się powiązać z nim inicjatyw i instrumentów. Można to osiągnąć za pomocą proaktywnej polityki komunikacji i corocznych konferencji z udziałem wszystkich zainteresowanych stron zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, na których przedstawiano by sprawozdania okresowe w sprawie uzyskanych wyników i przyszłych strategii.

3.14 Mając na uwadze istotne znaczenie przydzielonych zasobów i różnorodność rzeczywistych sytuacji i potrzeb w państwach członkowskich, EKES zaleca, by opracowano politykę komunikacji ukierunkowaną na cztery typy odbiorców:

- środowiska naukowe i świat biznesu, w różnych formach i wymiarach;
- środowisko małych i średnich przedsiębiorstw oraz gospodarki społecznej;
- użytkowników końcowych – za pośrednictwem zorganizowanego dialogu prowadzonego w różnych sektorach z ich przedstawicielami, do którego warto byłoby włączyć EKES;
- wszystkich obywateli-podatników – z myślą o tym, by informować ich o wynikach i możliwych innowacyjnych zastosowaniach unijnych B+I.

3.15 EKES sądzi, że można by ustanowić nagrodę EKES-u dla innowacji gospodarczych i społecznych, aby honorować wyniki osiągnięte przez 10 partnerstw zaproponowanych w różnych dyscyplinach w 28 państwach członkowskich, z udziałem forów zainteresowanych stron, przewidzianych w statucie wspólnych przedsiębiorstw. EKES wnosi, by Komisja ze swej strony opracowała szeroko zakrojone działania uświadamiające i szkoleniowe w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem fakt, że widać wyraźną tendencję do coraz częstszego korzystania z PPP w dziedzinie zdrowia publicznego, czystego nieba, zarządzania przestrzenią powietrzną, elektroniki, informatyki, technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych. Zastrzega jednak, że konieczne jest zapewnienie synergii z innymi partnerstwami i inicjatywami o różnorodnym charakterze, a także z tymi istniejącymi w ramach innych polityk UE.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 68 z 6.3.2012, s. 28.

4.2 Co się tyczy inicjatywy na rzecz innowacyjnych leków, EKES zaleca, by stworzono więcej możliwości opracowywania leków dostępnych dla uboższych warstw społeczeństwa do długotrwałych kuracji i do leczenia rzadkich chorób. EKES zaleca ponadto, by do priorytetów należało wprowadzenie do obrotu w UE produktów badań europejskich i określenie zasad ustalania cen od grama substancji czynnej, które uwzględniałyby trudności budżetów publicznych oraz systemów socjalnych państw członkowskich.

4.3 Jeżeli chodzi o inicjatywę FCH 2 na rzecz technologii ogniw paliwowych i technologii wodorowych, EKES uważa, że wśród celów należy uwzględnić zwłaszcza rozwój technologii CO₂-free służącej do produkcji wodoru.

4.4 W ramach inicjatywy na rzecz czystego nieba należy nadać większe znaczenie wpływowi wyników – również bieżących – wyodrębnionych działań demonstracyjnych, a także wpływowi zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa i środowiska w PPP na rzecz jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej.

4.5 Należy nadzorować inicjatywę na rzecz rozwoju biotechnologii z wykorzystaniem materiałów biologicznych, biorolniczych i biomateriałów, by technologie te były w pełni zgodne z wymogami ochrony świata ożywionego, środowiska i zrównoważenia rolno-spożywczego, które przewidziano w zasadach ostrożności. EKES spodziewa się pozytywnych, konkretnych i zauważalnych wyników tej inicjatywy.

4.6 Duże zaangażowanie, między innymi finansowe, na rzecz inicjatywy ECSEL, dotyczącej technologii cyfrowych i nanoelektroniki, przewidziane już w częściach tematycznych „Horyzontu 2020”, powinno przynosić podatnikom konkretne korzyści związane z lepszym, przyjaznym dla użytkownika i bezpłatnym dostępem do tych technologii⁽⁹⁾.

4.7 EKES stanowczo popiera również cztery inicjatywy P2P, lecz zwraca uwagę, że istotne znaczenie mają dwie z nich, i postuluje ich wzmocnienie, między innymi za pomocą większych środków finansowych:

- inicjatywa Eurostar, ze względu na pozytywne wyniki, jakie przyniosła, wspierając dostęp do badań, rozwoju technologicznego i innowacji dla MPŚ w ramach europejskiej przestrzeni badawczej (EPB);
- europejski program nowoczesnych technologii na rzecz pomocy w prowadzeniu aktywnego trybu życia (AAL), który jest zgodny z istotnymi wymogami zdrowego rozwoju jednostki i całego społeczeństwa europejskiego.

4.8 Zwłaszcza w odniesieniu do programu „Nowoczesne technologie w służbie osobom starszym” (AAL), EKES zaleca uwzględnienie różnych sytuacji państw członkowskich, między innymi z uwagi na możliwość pogłębienia się tych problemów w związku z przemianami demograficznymi do 2024 r. i w późniejszym okresie. Poziom finansowania UE powinien zostać znacznie zwiększony w stosunku do poziomu 7PR, z uwzględnieniem opinii różnych kategorii reprezentujących społeczeństwo obywatelskie wyrażanych na forum przyszłego komitetu ad hoc.

4.9 EKES zaleca, by – z myślą o przyspieszeniu rozwoju i zwiększeniu możliwości tworzenia miejsc pracy oraz bardziej wykwalifikowanych profili zawodowych – te partnerstwa instytucjonalne rozwinięto w ścisłej synergii i koordynacji z podobnymi działaniami w ramach inicjatyw przewodnich polityki przemysłowej i inicjatyw inteligentnej specjalizacji, a także polityki spójności oraz regionalnych strategii na rzecz innowacji.

4.10 Co się tyczy udziału w programie metrologicznym, EKES odsyła do swej opinii na ten temat⁽¹⁰⁾ i zaleca, by zwiększono również finansowe wsparcie udziału mniejszych przedsiębiorstw i grup użytkowników; jeśli zaś chodzi o kwestię partnerstwa pomiędzy Europą a krajami rozwijającymi się, odsyła się do opinii w sprawie stosunków UE – Afryka⁽¹¹⁾, zawierającej w szczególności zalecenie, by nie lekceważono objawów powrotu do Europy chorób będących przedmiotem badań, a także by czuwano nad pełnym poszanowaniem zasad etycznych w protokołach.

Bruksela, 10 grudnia 2013 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE

⁽⁹⁾ Zob. opinię CESE 4345/2013 z 24 października 2013 r.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 228 z 22.9.2009, s. 69.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 148.